

HENNY SMOES VREDESVROUW MET HART EN ZIEL

T*ijdens de landelijke dag van Vrouwen voor Vrede werd de Vredesvrouw van het jaar bekend gemaakt. Als lid van de redactie van de Nieuwsbrief had ik geprobeerd om voor een interview in de rubriek 'Geloven in vrede', de naam van de Vredesvrouw van 2002 van de commissie los te krijgen. De commissie wilde echter niets prijsgeven en de verrassing was dan ook groot toen ons redactielid, Henny Smoes, werd uitgeroepen tot Vredesvrouw.*

De laatste zonnige dag van september ben ik op weg met de trein naar Almelo. Henny Smoes, kersverse Vredesvrouw van 2002, staat me daar al op te wachten. Terwijl we naar de auto lopen spreken we over de tijd dat we elkaar voor het eerst ontmoet hebben. Dat is ondertussen al weer meer dan 10 jaar geleden, ik woonde toen nog in Hengelo en sloot me aan bij de Global Walk for a livable World. Vandaag was echter de eerste keer dat ik bij haar thuis kwam in Wierden. We installeerden ons buiten in het zonnetje met thee, chocolade, pen, papier en de vragenlijst.

Henny, vertel eens iets over jezelf.

Ik ben gepensioneerd en nu 68 jaar, binnenkort word ik 69. Ik heb als maatschappelijk werkster gewerkt bij Sociale Dienst van de gemeente Almelo. In verband met een gemeentelijke reorganisatie was het mogelijk om in de VUT (Vervroegde Uit Treding) te gaan toen ik 57 jaar was. Ik wist toen al dat, wanneer ik op zou houden met mijn baan, ik bij Vrouwen voor Vrede werk wilde gaan doen. Sinds 1982 bestaat Vrouwen voor Vrede

Almelo, ik woonde toen nog daar en was er vrijwel vanaf het begin bij betrokken. In 1990 was ik regiovrouw van Overijssel en ging elke keer naar de landelijke vergaderingen die toen nog LKG (Landelijke Coördinatie Groep) vergaderingen heetten. Ik wilde landelijk meer doen en ben begin jaren negentig in de DCG (Dagelijkse Coördinatie Groep) gegaan. Ik vind het heel goed om te horen hoe het in het land gaat en ik kom graag naar de landelijke vergaderingen die nu Stuurgroep vergaderingen heten.

Ik ben bijna twintig jaar geleden in Wierden komen wonen. Ik zat toen nog in Vrouwen voor Vrede Almelo en wilde graag iets in mijn eigen plaats doen. De Basisgemeente hier en het IKV deden toen aan gescheiden betaling van belasting. Het deel voor defensie werd ingehouden op de energierekening en zij gingen naar COGAS, het energiebedrijf van Almelo en omgeving, om hun bezwaren kenbaar te maken.

Ik heb me aangesloten bij de Wierdense Vredesgroep maar heb zelf niet mee gedaan aan deze acties. Voor mijn werk

Henny Smoes

moest ik namelijk vaak onderhandelen met de COGAS voor mijn cliënten die de energierekening niet konden betalen. Ik wilde door deze actie niet in een onmogelijke positie komen.

Na deze acties was de groep op zoek naar wat ze konden doen. Ik kwam met het voorstel om de ene maand een stiltekring te houden en de andere een vredesgebed te houden. Het materiaal voor deze activiteiten neem ik steeds mee vanuit Vrouwen voor Vrede of andere organisaties.

De handtekeningen-lijst tegen de oorlog tegen Irak leverde laatst snel meer dan

100 handtekeningen op en een heleboel positieve reacties van de mensen. Dat is ook wel eens anders.

De Vredeswerkgroep Wierden wil niet alleen maar rebelleren en actie voeren maar er ook zijn voor de mensen die de gevolgen van oorlog ervaren hebben. Het maakt niet uit van welke achtergrond je bent. Zo hebben we een avond over Srebrenica gehouden en ook jonge mannen uit Wierden uitgenodigd die daar als militair zijn geweest.

Hoe ben je op het vredespad terecht gekomen?

In 1962 heb ik deelgenomen aan een reis

naar Berlijn, georganiseerd door de Hervormde Jeugdraad. We zouden ook een bezoek aan Oost-Berlijn brengen. Het was een jaar na de bouw van de muur en de stemming was toen erg grimmig. De dag dat we bij Checkpoint Charlie waren, werd bij een vlucht poging Peter Fechter om het leven gebracht. Wij hebben dit van dichtbij meegemaakt. Onze reisleider vond het te riskant en deze dag zijn we de grens niet meer overgegaan. Een paar dagen later zijn we toch op bezoek gegaan bij mensen van de Stephanus Stiftung in Oost Berlijn. Hieruit zijn kontakten en vriendschappen voor het leven ontstaan. Onlangs heb ik in Berlijn gevierd dat we al 40 jaar vriendschap met elkaar hadden.

Deze reis was voor mij het begin om na te denken over politiek; ik had interesse gekregen en vragen. Wat betekent politiek? Wat zit er achter? Wat zijn de belangen? Waarom is er vijandschap? Ik kom uit een gezin waar niet aan politiek gedaan werd. Mijn ouders stemden omdat dat moest en over politiek werd weinig gesproken.

In 1970 heb ik gesolliciteerd naar een baan bij de gemeente Almelo en in het gesprek heb ik gezegd dat ik vaak naar het Oostblok op bezoek ga. Mijn directeur is ook nog door de BVD (Binnenlandse Veiligheids Dienst) geïnformeerd dat ik kontakten in het Oostblok had.

Toen kwam de tijd van de kruisraketten en ik realiseerde me dat deze o.a. bestemd waren voor mijn vrienden in Oost-Duitsland. Dit was voor mij niet te verteren.

Als je er een keer bij betrokken bent en

je gaat inzien wat (het dreigen met) oorlog en kernwapens teweeg kan brengen, dan kun je niets anders dan je daartegen verzetten.

In 1981 heb ik deelgenomen aan de grote demonstratie tegen de kruisraketten te Amsterdam. Ik zag daar een stand van Vrouwen voor Vrede en dat sprak me aan.

In 1982 was ik voor mijn werk onderweg naar een huisbezoek. Ik zag in Almelo ergens achter een raam een poster van Vrouwen voor Vrede hangen. Ik heb toen gewoon aangebeld en gevraagd of zij iets van Vrouwen voor Vrede wist. Toen hoorde ik dat in Almelo een Vrouwen voor Vrede groep opgericht zou worden heb ik me hierbij aangesloten.

Na de Wende, toen de muur gevallen was, konden de Oost-Duitse vrienden voor het eerst op bezoek komen in Nederland. Voor zo'n 24 mensen heb ik toen onderdak gezocht bij vrienden en kennissen. Deze uitwisseling was voor beide groepen heel waardevol en er zijn ook hechte vriendschappen ontstaan.

Vanaf toen hebben we eens in de 2 jaar een 'treffen' in Duitsland of Nederland. Binnenkort komt de Nederlandse Berlijnsgroep bij elkaar om het 'treffen' dat van 1 tot en met 5 mei 2003 gepland staat voor te bereiden.

Waar haal je je kracht vandaan?

De bergrede in de Bijbel waarin o.a. staat; "*zalig zijn de vredestichters*" geeft mij kracht evenals de universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

Het vredesvisioen van Jesaja: "*Dan zullen hun zwaarden worden omgesmeed*

tot ploegscharen en hun speren tot sik-kels". Geen volk zal het zwaard meer opheffen tegen een ander volk, de oorlog zullen zij niet meer leren, dat geeft mij kracht. Daar moeten we naar toe.

De gesprekken met vriendinnen en vrienden en de waardering die ik krijg. Op voordracht van vriendinnen en de plaatselijke vredesbeweging kreeg ik ooit het Vrijwilligers Insigne van de gemeente Wierden. Toen ik werd gehuldigd waren ook mijn Oost-Duitse vrienden aanwezig.

Hoe zie je de toekomst?

Heel wisselend. Ik word soms heel somber als ik kijk hoe in een ogenschijnlijke nette samenleving het recht verkracht wordt.

Zoals de ontkenning van de uitspraak van het Internationale Hof over de kernwapens en de leugens over Volkel. Het (internationale) bedrijfsleven staat zo ver af van hoe het moet zijn. Soms zie ik kleine dingen gebeuren waardoor ik denk; *"Het plantje van de vrede is nog niet dood"*. De werkgroep Nederland - Srebrenica en de United Civilians for Peace zijn daar voorbeelden van. Het opkomen voor de verdrukten op alle gebieden. Dit komt niet in de krant want het is niet sensationeel.

Er zijn kleine dingen die je kunt doen. Toen de onlusten op de Molukken aan de gang waren hadden we als Wierdense Vredesgroep het gevoel dat we iets moesten doen. In Wierden is een grote Molukse gemeenschap. We hebben een Vredesgebed in de Molukse kerk gehouden en zijn handtekeningen gaan verzamelen. Ook hebben we Farida en Vera uitgenodigd van Vrouwen voor Vrede op

de Molukken voor een bijeenkomst. We moeten laten merken dat ze niet in de steek gelaten worden en dat we aan ze denken.

Als je vredesvrouw bent, dan blijf je dat altijd. Je kan niet zeggen: *"dat ben ik niet meer"*.

Tijdens mijn opleiding heb ik geleerd dat je alleen jezelf hebt als instrument. Ik hoop dat er altijd vrouwen blijven die gegrepen worden door het besef dat we samen een rechtvaardige samenleving kunnen maken.

Carolien Looman